

Hej,

Och varmt välkomna till kursen "Insekternas mångfald och bevarande". Den första veckan är en fältdel, som går veckan före ordinarie terminsstart. Den kommer innehålla exkursioner på **cykel**. **Ta med en egen cykel, eller be att få låna en från institutionen - vi har flera lånecyklar att ta till.** Bifogat här följer lite uppdaterad information om hur den första veckan på kursen är tänkt att fungera och några andra praktikaliteter.

Kl 9 på måndag 23/8 börjar vi på institutionen för ekologi, SLU, Uppsala. SLU ligger ute vid Ultuna, lite söder om Uppsala. Institutionens plats markeras på nedanstående karta. Entrén är förmodligen låst, men vi kommer se till att ni släpps till F-salen. Alla dagar, utom möjligen på fredagen kommer vi samlas vid institutionen för avfärd på exkursionerna. Den mer officiella kursintrot med målsättning och de olika momenten finns på Canvassidan så kan ni titta på dem och komma med frågor på det då vi träffas.

Efter introduktionen åker vi på **cykelexkursion** (se ovan).

Exkursionerna

- * Vi transporterar oss ut till lokalerna på cykel. Vi fixar fram lånecyklar till de som säger till om att de behöver låna, och det bör gå att få fram fler om efterfrågan finns. Men ju senare man hör av sig desto större risk att det inte går att fixa.
- * Ta med **fältmatsäck** ut på exkursionerna!
- * Insektsaktivitet är ganska väderberoende så vi kan göra någon omstuvning av programmet beroende på väderprognoserna. Men principen är att det är kläder efter väder som gäller. Vi kommer köra ute även under sämre väder.

* Ta gärna med egen insamlingsutrustning om ni har sådan. Jag tänker mest på håv, kniv, en slagskärm eller ett såll eller liknande. Vi har förstås en hel del sådant att låna ut, men inte hur många som helst och förmodligen inte just din favoritmodell (om du har någon). Burkar, rör och liknande förser vi er med.

Senare kursmoment - Canvas

Främst är det Canvas som används för kommunikation om kursen. Det finns även lite information i SLUNIK, schemat ligger där. Till Canvas kommer ni få/har ni fått en inbjudan, som jag hoppas ni accepterar så snart som möjligt. Då ska ni vara inne i systemet. Om det krånglar så hör av er så får it-avdelningen hjälpa till att lösa det.

Övriga frågor

Jag är kursledare och nås på mats.jonsell@slu.se, eller 072 208 63 59 (går till min mobil) om ni har någon fråga.

Tomas Roslin kommer med som dyngbaggeexpert. Anders Björkén är nattfjärilsexpert.

Ser fram emot exkursionsveckan med er!

Mats

30 juli 2024

Schema för kursen BI1357 Insekternas mångfald och bevarande, hösten 2024

Mycket välkomna till sjätte upplagan av denna kurs. Den första veckans exkursioner, som är en mycket central del av kursens innehåll, kommer följa samma upplägg som i fjol och det innebär exkursioner från Ultuna **med cykel de flesta dagarna**. Har ni egna cyklar är det förstås bra, men det finns också några cyklar att låna för er som behöver. Säg till om ni vill låna!

Kursen består av fyra huvudmoment:

1. Exkursioner till intressanta insektsmiljöer – utgår från Ultuna 26-30 augusti
2. Eget inventeringsprojekt. Startar ni så snart som möjligt efter den första veckan. Kan göras var som helst. Levereras som en skriven rapport.
3. Att läsa ett av naturvårdsverkets åtgärdsprogram för insekter, att kritiskt utvärdera det och presentera det i seminarieform för andra kursdeltagare.
4. Veckans föreläsning/artikel. Kommer ge mer teori runt kursens ämne. Dessa kommer ligga ute på nätet under veckan och ni kan därför ta del av dem när det passar.

Litteratur för kursen är främst en bok i vilken man kan nyckla sig fram till alla Sveriges insektsfamiljer:

Douwes m.fl. 1998. Insekter: En fälthandbok, Stenströms Bokförlag, Stockholm ISBN: 9789186448363. Boken är slut på förlaget, men det går att inhandla kopior på SLU:s litteraturservice för ca 180 kronor (SLU service, i bottenvåningen till Ulls hus). Man kan också söka på antikvariat.

Övrig litteratur kommer delas ut i samband med "Veckans föreläsningar" och består mestadels av vetenskapliga artiklar.

Exkursionerna under fältveckan kommer alltså ske inom cykelavstånd från Uppsala. Exkursionsdagarna avslutas med att titta på insekterna på labb i Ekologicentrum.

Under exkursionerna och i inventeringsprojektet kommer ni samla in material av insekter som ni kommer jobba med att artbestämma. Ett kursmål är att ni ska kunna nyckla er fram till rätt familj på Sveriges insekter.

Nedan finns ett schema. I schemat finns tre träffar inlagda som sker på SLU i Uppsala, där den första och den sista är obligatoriska. Mittenträffen är frivillig men ger en möjlighet att komma till SLU och få lite direktundervisning i identifiering av insekter.

Kursansvarig är Mats Jonsell (mats.jonsell@slu.se; 072-2086359). Fler lärare kommer att medverka i planering och förverkligande av kursen, framförallt under fältveckan i början. Michelle Nordkvist, Tomas Roslin och Anders Björkén kommer också vara med i lärarlaget.

Distansmomenten kommer främst skötas via en Canvas-sida där allt material kommer finnas tillgängligt och där man kan lämna in rapporter och kommunicera. Det går också bra att skicka e-post, eller SMSa/ringa

30 juli 2024

SCHEMA

Det exakta innehållet för de inlagda momenten kommer att uppdateras. Tidpunkterna kommer dock ligga fast. Eventuellt kan några av exkursionerna byta plats med varandra beroende på praktiska omständigheter (t.ex. väder).

Det obligatoriska momentet under de tidsatta dagarna i början av kursen slutar senast kl 16, men den som vill kan också dröja kvar om man vill titta lite mer på insekter på labbet.

Må 26/8

- 09.00 Samling på Ultuna. Kursintroduktion i Tammsalen.
10.00 ca Avfärd per cykel på exkursion död ved, näringsrik strandäng: Lunsen (ingång fr Bergsbrunna), Pustnäs.
14.00 Åter till Ultuna för att titta på insamlat material. Tammsalen och Ladan.

Ti 27/8

- 09.00 Avfärd från Ultuna till exkursion lövskog, gamla hålträd: Vreta udd, Hammarskog
14.00 Åter till Ultuna för att titta på insamlat material. Tammsalen och Ladan.

On 28/8

- 09.00 Avfärd från Ultuna till exkursion Brand, fattigkärr, sandmark: Lunsen (plantskolan), Pustnäs, ev Sunnerstagropen.
14.00 Åter till Ultuna för att titta på insamlat material. Tammsalen och Ladan.

20.00 eller då det mörknar: Nattlys efter fjärilar med Anders Björkén.

To 29/8

- 09.00 Avfärd från Ultuna till exkursion Dynglevande insekter: Pustnäs med Tomas Roslin.
14.00 Åter till Ultuna för att titta på insamlat material. Tammsalen och Ladan.

Fr 30/8

- 09.00 Avfärd från Ultuna till Exkursion Ängsmarker, växtätare: Gamla Uppsala högar, Vaksala.
14.00 Åter till Ultuna för att titta på insamlat material. Tammsalen och Ladan.

30 juli 2024

Veckan 2 - 6 september

31/8 Påbörja inventeringsprojekt. Lämna in en plan och få återkoppling på den.

Veckan 9 - 13 september

Veckans föreläsning/artikel 1: Inventeringsmetoder, Mats Jonsell

Veckan 16 - 20 september

Veckans föreläsning/artikel 2: Insekternas mångfald, Mats frågor

Veckan 23 - 27 september

Veckans föreläsning/artikel 3: Thomas Ranius, Väddnätfjärilen i Storbritannien.

Veckan 30 sep - 4 oktober

30/9 Frivillig träff på Ultuna för bestämningshjälp.

1/10 Frivillig träff på Ultuna för bestämningshjälp.

Veckan 7 - 11 oktober

Veckans föreläsning/artikel 4: Mats Jonsell, biologi hos insekter i död ved.

Veckan 14 - 18 oktober

Veckans föreläsning/artikel 5: Mats Jonsell, Rödlistning och provtagning av ovanliga arter.

Veckan 21 - 25 oktober

Veckans föreläsning/artikel 6: Riccardo Bommarco: Pollinering

Veckan 28 okt - 1 november

Veckans föreläsning/artikel 7: Mattias Jonsson, Spridning och migration.

Veckan 4 - 8 november

3/11 Inlämning inventeringsrapport

Val av Åtgärdsprogram (ÅGP).

Veckan 11 - 15 november

Veckans föreläsning/artikel 8: Mats Jonsell: Granbarkborre.

Veckan 18 - 22 november

Veckans föreläsning/artikel 9: Mattias Jonsson: Ekosystemtjänster.

Veckan 25 - 29 november

24/11 Inlämning av reviderad inventeringsrapport

Veckan 2 - 6 december

Veckans föreläsning/artikel 10: Erik Öckinger: Klimatförändringar

Veckan 9 - 13 december

Veckans föreläsning/artikel 11: Mats Jonsell, Marma skjutfält, ett intressant naturvårdsfall.

30 juli 2024

Veckan 16 - 20 december

Veckans föreläsning/artikel 12: Mattias Jonsson, Insektsdöden.

Veckan 23 - 27 december

Räkna antalet insektsindivider och -arter i julgranen

Jul och Nyår

Veckan 13 - 17 januari

To 16/1 09.00 – 16.00 Seminarier ÅGP, På Ultuna (ev zoom). Exakt schema bestäms när det är helt klart hur många seminarier det blir.

Fr 17/1 10.00 – 13.00 Tenta, Insektsbestämning, Kurslab, på inst f Ekologi, SLU, Ultuna.

14.00 Utvärdering av kursen, Kurslab, på inst f Ekologi, SLU, Ultuna.